

адміністраціях підрозділи, уповноважені сприяти розвитку інноваційної науково-технічної та підприємницької діяльності. Доцільно також було б активізувати створення в регіонах інноваційної інфраструктури та системи прямих зв'язків між промисловими підприємствами та установами науки і освіти [5].

Сьогодні перед Україною стоїть нелегке завдання вибору ефективного шляху майбутнього розвитку. В даний час особливої актуальності в Україні набуває впровадження нових виробничих систем на регіональному рівні з метою підвищення ефективності реалізації програм економічного і соціального розвитку як окремих регіонів, так і держави в цілому.

Після досить довгого періоду ілюзій, коли ми зараховували себе до розвинених країн і не докладали при цьому серйозних зусиль, щодо вдосконалення української економіки, настав етап тверезих аналітичних оцінок і усвідомлення необхідності серйозних змін в законодавстві.

Створення сприятливого ділового клімату в країні і регіонах можливо лише при вдосконаленні законодавства в області підтримки розвитку підприємництва. У зв'язку з цим, особливу увагу слід приділити виведенню з українського законодавства норм і правил, що гальмують розвиток інноваційності, сприяють обміну інформацією і технологіями, формування нових ринкових можливостей.

1. Інноваційна Україна 2020: нац. доп. / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. Київ, 2015. 336 с.

2. Панченко В.Г. Замкнутий цикл інновацій як інструмент інноваційного неопротекціонізму в політиці стимулювання економічної модернізації: виклики створенню інноваційної екосистеми. *Ефективна економіка* (електронне видання). 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6144>.

3. Рилач Н.М. Механізм інтеграції країни у глобальну інноваційну систему. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 111 (Частина II). с. 136-143.

4. Резнікова Н.В., Симоненко О.В. Інтелектуальна економіка в умовах суспільних трансформацій: перспективи публічно-приватного партнерства. *Матеріали III Міжнародного науково-практичного форуму 27 червня 2017 року м. Житомир. У 2-х частинах. Частина 1. С. 43-47.*

5. Стреліна О.М. Інноваційний розвиток економіки України: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2014. № 7.

Коліщук О.В.

аспірант

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Економічний розвиток будь-якої країни значним чином залежить від впровадження інноваційних програм, що дозволяє ефективно використовувати наявні промислові і фінансові ресурси для сучасних конкурентоспроможних технологій і, відповідно, забезпечувати необхідний рівень рентабельності та прибутковості. Значним чином це стосується України, яка перебуває на етапі перебудови своїх економічних відносин.

На даний час, за оцінкою зарубіжних експертів, Україна має середні рейтингові показники впровадження інноваційних програм. Зокрема, за результатами проведених досліджень авторитетним агентством The Global Innovation Index Україна протягом 2016 – 2018 років за рейтингом інноваційної активності посідала 56, 50, 43 місця з проміж інших країн світу [1]. Водночас, дослідження міжнародних організацій стосовно умов впровадження інновацій у нашій Державі свідчать, що країна має необхідний економічний потенціал для їх реалізації. Це, перш – за все, забезпеченість виробництв кваліфікованими кадрами. Високий відсоток працівників має необхідний рівень освіти за фахом та достатній досвід роботи. Також, Україна має розгалужену систему наукових закладів за різними напрямками у сфері економіки та новітніх технологій.

За даними Державної служби статистики України, за останні роки кількість вітчизняних підприємств, що впроваджували інновації, становила лише 12-16 відсотків від загальної кількості промислових підприємств [2]. Питома вага інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції складає менше одного відсотка, причому із впроваджених у виробництво інноваційних видів продукції тільки третину складали нові види техніки.

Незважаючи на прийняття Урядом України низки законодавчих актів щодо розвитку та підтримки інноваційної діяльності: Законів України «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», більшість їх положень містить загальний декларативний характер. Реальна підтримка Державою промислових підприємств щодо використання інноваційних технологій має мінімальне значення, оскільки покриття витрат на їх впровадження за рахунок бюджетних коштів складає лише від 1 до 4 відсотків від загальної суми витрат. Внаслідок цього значна кількість підприємств самотужки намагається вирішити проблемні питання з впровадженням інноваційних проектів, що потребує значних видатків і призводить, відповідно, до зростання собівартості та зниження конкурентоспроможності виробленої продукції.

Відсутність належних державних капіталовкладень у високотехнологічні галузі: приладобудування, енергетику, машинобудування, електронну промисловість гальмує, а у деяких випадках – призводить до занепаду підприємств, оскільки їх продукція не здатна конкурувати із іноземними аналогами. Застарілі організаційні методи керування високотехнологічними виробництвами не дозволяють використовувати таку вагому форму капіталу як інтелектуальна власність. Перспективні вітчизняні інноваційні проекти, що створено за результатами науково – дослідницьких робіт, внаслідок неналежної державної підтримки та недостатніх технологічних можливостей підприємств, не мають своєї реалізації у повному обсязі.

За висновками вітчизняних і зарубіжних економічних аналітиків, основними причинами такого низького рівня розвитку інноваційних процесів є: нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні; відсутність державних гарантій щодо забезпечення необхідних фінансових умов для підприємств, які впроваджують інноваційні проекти, та гарантій щодо захисту інвесторів, скорочення іноземних інвестицій; відсутність належного стимулювання державою підприємств до розробки та втілення інновацій (надання податкових пільг та розстрочок у сплаті податкових зобов'язань, зниження розміру ставки податку на прибуток тощо); недосконала законодавча і нормативно – правова база стосовно створення сприятливих умов для впровадження інноваційних програм; високий рівень інфляції; застарілі технології та виробниче обладнання більшості вітчизняних промислових підприємств; не налагоджено необхідний зв'язок з питань інновацій між державними науково – дослідницькими закладами та промисловими підприємствами щодо безпосереднього втілення інноваційних розробок на виробництві; невисока патентна активність та інтенсивність НДДКР.

Досвід країн, які мають достатньо високі рейтингові показники економічного розвитку, свідчить, що найбільшій ефективності досягли країни, які правильно визначили шляхи інноваційного розвитку. Для цього вони врахували потенційні можливості своєї промисловості, фінансового забезпечення, стан розвитку внутрішніх та зовнішніх ринкових відносин, особливості соціально – побутових укладів суспільства своїх країн тощо. У зв'язку з цим, для подальшого перспективного впровадження інноваційних програм у нашій Державі вітчизняним науковцям потрібно узагальнити і проаналізувати досвід використання таких інновацій у передових розвинутих країнах, вирізнити позитивні та негативні фактори, що впливають на їх втілення, розробити стратегію інноваційного розвитку національної економіки та визначити основні пріоритетні напрями її реалізації.

1. World Intellectual Property Organization. URL: <https://www.wipo.int/publications/ru/series/index.jsp?id=129>.
2. Офіційний сайт Державної статистичної служби України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.